

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΓΙΑ ΤΑ

ΠΕΝΤΕ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΝΤΥΠΑ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ 2005/214/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών¹ (απόφαση-πλαίσιο) εκδόθηκε την 24η Φεβρουαρίου 2005. Η απόφαση επιτρέπει στη δικαστική ή διοικητική αρχή να διαβιβάσει χρηματική ποινή απευθείας σε αρχή άλλου κράτους μέλους της ΕΕ, όπου η εν λόγω ποινή αναγνωρίζεται και εκτελείται χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται κυρίως σε περιπτώσεις επιβολής προστίμου σε πρόσωπο το οποίο δεν είναι κάτοικος του κράτους μέλους της ΕΕ όπου τελέστηκε το αδίκημα, δεν πλήρωσε το πρόστιμο και στη συνέχεια έφυγε από την επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους. Η προβλεπόμενη ημερομηνία εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου ήταν η 22α Μαρτίου 2007. Από το 2017, όλα σχεδόν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την απόφαση-πλαίσιο και εκατοντάδες χιλιάδες υποθέσεις διαβιβάζονται ετησίως μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών.

Κατά τη διαβίβαση της απόφασης με την οποία επιβάλλεται η χρηματική ποινή, το κράτος έκδοσης διαβιβάζει πιστοποιητικό (το οποίο περιέχεται στο παράρτημα της απόφασης-πλαισίου) στη γλώσσα του κράτους μέλους το οποίο εκτελεί την απόφαση. Το πιστοποιητικό θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες που επιτρέπουν στο κράτος εκτέλεσης να αναγνωρίσει και να εκτελέσει την απόφαση. Μία από τις αρχές της απόφασης-πλαισίου είναι ότι οι υποθέσεις διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια αρχή του ενός κράτους μέλους στην αρμόδια αρχή του άλλου κράτους μέλους. Η απόφαση-πλαίσιο προβλέπει σε πολλές περιπτώσεις ότι οι εν λόγω αρμόδιες αρχές πρέπει να διαβουλεύονται ή να ενημερώνουν η μία την άλλη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (π.χ. άρθρα 7, 9, 11, 12 και 15 της απόφασης-πλαισίου). Ωστόσο, η απόφαση-πλαίσιο δεν προβλέπει κανόνες για το γλωσσικό καθεστώς που θα διέπει τις επαφές αυτές.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει καταδείξει την ανάγκη για τυποποιημένα έντυπα άλλου είδους, ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών σε μεμονωμένες περιπτώσεις μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Κάθε αίτηση διασυνοριακής χρηματικής ποινής ακολουθείται συνήθως από τουλάχιστον δύο επιστολές από το κράτος εκτέλεσης προς το κράτος έκδοσης, και συγκεκριμένα ένα μήνυμα ότι η υπόθεση ελήφθη/έγινε αποδεκτή και ένα μήνυμα με το τελικό αποτέλεσμα της εκτέλεσης. Σε ορισμένες υποθέσεις χρειάζεται ανταλλαγή περισσότερων πληροφοριών μεταξύ των ενδιαφερόμενων κρατών.

Εξαιτίας των γλωσσικών διαφορών εντός της ΕΕ, η εκτενής επικοινωνία για τους σκοπούς της απόφασης-πλαισίου είναι δαπανηρή και κοστοβόρα. Αυτό συμβαίνει καταρχάς εξαιτίας του κόστους της μετάφρασης και δεύτερον επειδή συχνά χρειάζεται πολύς χρόνος ώστε να προσδιοριστεί το τι εννοείται στο πλαίσιο ορισμένων επικοινωνιών, καθώς και χρόνος για τη μετάφραση εγγράφων.

¹ ΕΕ L 76 της 22.3.2005, σ. 16.

Με πρωτοβουλία της Γερμανίας, συγκροτήθηκε ομάδα εμπειρογνομόνων με σκοπό να συντάξει ορισμένα τυποποιημένα έντυπα τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται σε υποθέσεις διασυνοριακών χρηματικών ποινών, με σκοπό να διευκολύνεται η διαδικασία της αναγνώρισης και της εκτέλεσης, χωρίς να απαιτείται περαιτέρω μετάφραση.

Τα πέντε τυποποιημένα έντυπα δεν έχουν καμία επίπτωση στην ουσία του περιεχομένου της απόφασης-πλαισίου και δεν παράγουν νομοθετικό αποτέλεσμα. Η χρήση των εντύπων από τις αντίστοιχες εθνικές αρχές γίνεται σε αυστηρά οικειοθελή βάση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη προτρέπονται να προωθήσουν τη χρήση των εντύπων, καθώς αυτό θα διευκολύνει τον μηχανισμό εκτέλεσης των διασυνοριακών χρηματικών ποινών ο οποίος προβλέπεται στην απόφαση-πλαίσιο, και θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της οικονομικής και διοικητικής επιβάρυνσης που συνδέεται με τη διαδικασία.

Σε μεταγενέστερο στάδιο θα μπορούσε να εξεταστεί η μελλοντική ανταλλαγή των πληροφοριών που περιέχονται στα έντυπα με ηλεκτρονικά μέσα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ

Η προσέγγιση

Σε συνεδρίασή της στις 13 Απριλίου 2016 με πρωτοβουλία της Γερμανίας, η ομάδα «Συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις» (COPEN) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πρότεινε να συγκροτήσουν ορισμένα κράτη μέλη μια ομάδα εμπειρογνομόνων η οποία θα συζητήσει και θα συντάξει τυποποιημένο/-α έντυπο/-α για να διευκολύνει τη διαδικασία της διασυνοριακής εκτέλεσης χρηματικών ποινών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφώνησε να συμμετάσχει στη σύνταξη των εντύπων και να συντονίσει τη διαδικασία.

Εμπειρογνώμονες από την Πολωνία, τη Φινλανδία, τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες προσφέρθηκαν να συμμετάσχουν στη συντακτική ομάδα. Έλαβαν χώρα δύο συνεδριάσεις των εμπειρογνομόνων, στις 16 Οκτωβρίου 2016 και στις 22 Νοεμβρίου 2016, στα γραφεία της ΓΔ JUST. Στις συνεδριάσεις αυτές συζητήθηκαν ιδέες και συντάχθηκαν διάφορα έντυπα. Το αποτέλεσμα της συνεδρίασης της ομάδας εμπειρογνομόνων παρουσιάστηκε σε όλα τα κράτη μέλη κατά τη συνεδρίαση της COPEN στις 16 Δεκεμβρίου 2016². Με βάση τις γραπτές παρατηρήσεις των κρατών μελών, οι εμπειρογνώμονες αναδιατύπωσαν το κείμενο των 5 εντύπων. Η παρούσα **αιτιολογική έκθεση αποσκοπεί στην αποσαφήνιση του σκεπτικού με το οποίο συντάχθηκαν τα έντυπα και στη λεπτομερή περιγραφή του κάθε εντύπου. Θα πρέπει να δίνει στους επαγγελματίες τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν σωστά τα έντυπα στις καθημερινές τους εργασίες.** Το κείμενο των εντύπων συζητήθηκε και εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της COPEN στις 21 Ιουνίου 2017³.

Η προσέγγιση που επέλεξε η ομάδα εμπειρογνομόνων βασίζεται στην εσωτερική λογική/διάρθρωση της απόφασης-πλαισίου, καθώς και στην εμπειρία τους η οποία είναι αποτέλεσμα πέντε ή και περισσότερων ετών πρακτικής εργασίας με βάση την απόφαση-πλαίσιο. Το εναρκτήριο σημείο για τη σύνταξη των εντύπων ήταν η διαδικασία εκτέλεσης μιας διασυνοριακής χρηματικής ποινής, με ιδιαίτερη έμφαση στις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την επιτυχή εκτέλεση και στην απαιτούμενη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του κράτους έκδοσης και του κράτους εκτέλεσης.

Γιατί υπάρχουν πέντε έντυπα;

² Doc. 14898/16 JAI 1007 COPEN 361 EJM 83

³ Doc. 9610/17 JAI 540 COPEN 177 EJM 39

Τα πέντε έντυπα δημιουργήθηκαν με σκοπό να καλύψουν τις διάφορες ανάγκες πληροφόρησης που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της εκτέλεσης. Παρόλο που ορισμένα κράτη μέλη κάλεσαν τους εμπειρογνώμονες να εξετάσουν το ενδεχόμενο μείωσης του αριθμού των εντύπων συγχωνεύοντας ορισμένα μέρη αυτών, οι εμπειρογνώμονες, κατόπιν επανεξέτασης, αποφάσισαν να διατηρήσουν τα 5 διαφορετικά έντυπα. Το επιχείρημα γι' αυτό είναι ότι τα 5 έντυπα ανταποκρίνονται σε διαφορετικές πτυχές της διαδικασίας. Τα έντυπα 1 έως 3 προορίζονται για τη συχνότερη χρήση. Το να μην περιέχονται όλες οι πληροφορίες, ιδίως αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής, σε ένα έντυπο, θα απλουστεύσει τις καθημερινές εργασίες των αρμόδιων αρχών. Επιπλέον, καθώς η χρήση των εντύπων δεν είναι υποχρεωτική, τα κράτη μέλη έχουν την ελευθερία να παραπέμπουν σ' αυτά όπως επιθυμούν, ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν.

Για να διευκολυνθεί περισσότερο η καθημερινή εργασία των χειριστών των υποθέσεων και η χρήση των εντύπων, αποφασίστηκε να καταστούν τα έντυπα διαθέσιμα και στις 23 γλώσσες της ΕΕ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

Έντυπο 1

Σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12 και 15 της απόφασης-πλαίσου, η αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης οφείλει να παράσχει ορισμένες πληροφορίες στην αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης. Για τη διευκόλυνση αυτής της επικοινωνίας, η ομάδα εμπειρογνομόνων προτείνει τη χρήση του εντύπου 1. Τα δύο βασικά σημεία είναι η αυτόβουλη καταβολή (μέρος δ) και η πλήρης ή μερική διακοπή της εκτέλεσης (μέρος ε).

Έντυπο 2 (πλήρης αναγνώριση) και έντυπο 3 (πλήρης εκτέλεση)

Το έντυπο 2 και το έντυπο 3 καλύπτουν τα δύο συχνότερα χρησιμοποιούμενα μηνύματα για τους σκοπούς της απόφασης-πλαίσου, δηλαδή την πλήρη αναγνώριση και την πλήρη εκτέλεση. Αυτός είναι και ο λόγος που αυτά τα δύο έντυπα προηγούνται των επόμενων δύο (έντυπο 4 και έντυπο 5), τα οποία καλύπτουν όλα τα υπόλοιπα πιθανά σενάρια.

Έντυπο 2 (πλήρης αναγνώριση)

Το έντυπο 2 και το έντυπο 4 εστιάζονται στις πληροφορίες που πρέπει να παρασχεθούν από το κράτος εκτέλεσης στο κράτος έκδοσης σχετικά με την απόφαση αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης. Σύμφωνα με την εμπειρία στην πράξη, στις περισσότερες περιπτώσεις οι αποφάσεις αναγνωρίζονται πλήρως (στις Κάτω Χώρες, για παράδειγμα, το 97 % περίπου των υποθέσεων αναγνωρίζονται πλήρως). Ως εκ τούτου, δημιουργήθηκε ένα ξεχωριστό και κυρίως σύντομο έντυπο. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια/κεντρική αρχή του κράτους εκτέλεσης μπορεί απλώς να χρησιμοποιήσει ένα έντυπο, να σημειώσει ένα τετραγωνίδιο, να γράψει το σχετικό ποσό και να στείλει το έντυπο στο κράτος έκδοσης. Αυτό είναι κάτι που γίνεται εύκολα και ο αρμόδιος δεν είναι υποχρεωμένος να ασχοληθεί με όλα τα άλλα πιθανά αποτελέσματα της διαδικασίας. Επίσης, η αρμόδια αρχή του κράτους έκδοσης μπορεί να δει αμέσως τι είδους μήνυμα έχει λάβει, ακόμα και αν το μήνυμα βρίσκεται στη γλώσσα του κράτους εκτέλεσης.

Έντυπο 3 (πλήρης εκτέλεση)

Το έντυπο 3 και το έντυπο 5 αφορούν τις πληροφορίες τις οποίες πρέπει να παράσχει το κράτος εκτέλεσης στο κράτος έκδοσης επί (του αποτελέσματος) της διαδικασίας εκτέλεσης.

Όπως δείχνει η εμπειρία, στις περισσότερες περιπτώσεις μετά την αναγνώριση σημειώνεται πλήρης καταβολή. Δημιουργήθηκε επομένως ένα ξεχωριστό, σύντομο έντυπο για να καλύψει αυτόν τον μεγάλο αριθμό περιπτώσεων. Όπως και στην περίπτωση της πλήρους αναγνώρισης, η αρμόδια αρχή του κράτους εκτέλεσης μπορεί απλώς να χρησιμοποιήσει ένα έντυπο, να σημειώσει ένα τετραγωνίδιο, να γράψει το σχετικό ποσό και να στείλει το έντυπο στο κράτος έκδοσης.

Έντυπο 4 (μερική αναγνώριση και πλήρης άρνηση αναγνώρισης) και έντυπο 5 (αποτέλεσμα της εκτέλεσης της απόφασης):

Καθώς η πλήρης αναγνώριση και η πλήρης καταβολή καλύπτονται από το έντυπο 2 και το έντυπο 3, υπάρχει ανάγκη κάλυψης όλων των πιθανών αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου, η ομάδα εμπειρογνομόνων συνέταξε ακόμα δύο έντυπα, κάνοντας σαφή διάκριση μεταξύ του σταδίου της αναγνώρισης (έντυπο 4) και της διαδικασίας της εκτέλεσης (έντυπο 5).

Έντυπο 4

Το εν λόγω έντυπο συνδέεται με το στάδιο της αναγνώρισης και καλύπτει όλα τα πιθανά αποτελέσματα εκτός από την πλήρη αναγνώριση.

Οι πρώτες πληροφορίες (μέρος δ.1 και δ.2) που δίνονται είναι οι σημαντικότερες: Ποια ήταν η έκβαση της διαδικασίας αναγνώρισης: πλήρης άρνηση αναγνώρισης ή μερική αναγνώριση; Σε περίπτωση μερικής αναγνώρισης: ποσό για το οποίο έχει αναγνωριστεί η απόφαση.

Η επόμενη ερώτηση αφορά το γιατί δεν έχει αναγνωριστεί πλήρως η απόφαση. Ως εκ τούτου, το έντυπο 4 απαριθμεί τους διάφορους λόγους για την πλήρη ή τη μερική άρνηση της αναγνώρισης:

- Το έντυπο 4 αρχίζει με τους λόγους άρνησης που απαριθμούνται στο άρθρο 7 και στο άρθρο 20 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαισίου (μέρος δ.3).
- Άλλοι λόγοι άρνησης εκτός των λόγων που απαριθμούνται στο άρθρο 7 και στο άρθρο 20 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαισίου, όπως ο θάνατος του ενδιαφερόμενου, απαριθμούνται στο μέρος δ.4. Όταν ισχύει ένας από αυτούς τους λόγους, δεν υπάρχει επίσημα κανένας λόγος (κατοικία ή εισόδημα στο κράτος εκτέλεσης) διαβίβασης της υπόθεσης στο κράτος εκτέλεσης (άρθρο 4 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου).

Εκτός από πληροφορίες ως προς το ότι η απόφαση έχει αναγνωριστεί μόνο μερικώς, ενδέχεται να υπάρχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη χρηματική ποινή που έχει αναγνωριστεί. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρασχεθούν αν είναι ήδη διαθέσιμες κατά τον χρόνο της απόφασης (μέρος ε):

- Ορισμένα κράτη εκτέλεσης αποφασίζουν σε μία πράξη σχετικά με την αναγνώριση αλλοδαπής απόφασης και την έγκριση της καταβολής σε δόσης. Η πληροφορία ότι έχει εγκριθεί καταβολή σε δόσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για τα κράτη έκδοσης στα οποία η έγκριση καταβολής σε δόσεις επηρεάζει τον χρόνο παραγραφής. Αυτόν τον σκοπό εξυπηρετεί το μέρος ε.1.
- Στα μέρη ε.2 και ε.3 λαμβάνονται υπόψη άλλες πτυχές ως προς το γιατί το προς εκτέλεση ποσό είναι μικρότερο από το συνολικό ποσό της χρηματικής ποινής που αναγράφεται στο πιστοποιητικό.

Έντυπο 5 (αποτέλεσμα της εκτέλεσης της απόφασης)

Καθώς υπάρχουν ειδικά έντυπα για την πλήρη αναγνώριση, την πλήρη εκτέλεση και την πλήρη ή μερική άρνηση αναγνώρισης, υπάρχει ανάγκη ενός εντύπου το οποίο θα καλύπτει όλα τα άλλα πιθανά αποτελέσματα της εκτέλεσης, τα οποία θα συμπεριληφθούν στο έντυπο 5.

Σε ορισμένα κράτη εκτέλεσης η καταβολή σε δόσεις δεν εγκρίνεται στην ίδια απόφαση με την οποία ανακοινώνεται η αναγνώριση, αλλά εξετάζεται σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εκτέλεσης. Η πληροφορία ότι έχει εγκριθεί καταβολή σε δόσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για τα κράτη έκδοσης στα οποία η έγκριση καταβολής σε δόσεις επηρεάζει τον χρόνο παραγραφής. Ως εκ τούτου, η πληροφορία αυτή συμπεριλαμβάνεται και στο έντυπο 5 αλλά υπό διαφορετική οπτική γωνία (μέρος δ).

Όταν διακόπτεται η εκτέλεση, οι πρώτες πληροφορίες που παρέχονται αφορούν την ημερομηνία διακοπής και το αποτέλεσμα της εκτέλεσης. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται στο μέρος ε.1 και στο μέρος ε.2.

Αν ένα ποσό εξέπεσε μετά την αναγνώριση της απόφασης, διατίθεται χώρος για την παροχή των σχετικών πληροφοριών στο μέρος ε.3.

Το μέρος ε.4 αναφέρει τους λόγους διακοπής της εκτέλεσης (εκτός από πλήρη εκτέλεση). Το μέρος ε.4 εστιάζεται στους λόγους διακοπής που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2, στο άρθρο 11 παράγραφος 1 και στο άρθρο 9 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου. Καθώς το άρθρο 9 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου αναφέρει τους λόγους διακοπής της εκτέλεσης βάσει της νομοθεσίας του κράτους εκτέλεσης, στο μέρος αυτό του εντύπου, μαζί με τους συνηθέστερους λόγους διακοπής, παρέχεται η δυνατότητα να αναφερθούν «άλλοι λόγοι».
